

สวนญี่ปุ่น สวนบาหลี และ สวนหิน มีหลักการจัดแตกต่างกันอย่างไร

นำเสนอเมื่อ : 16 ก.ค. 2552

รับออกแบบจัดสวนระบบออนไลน์ สนใจติดต่อ 0871381099 หรือ ส่งข้อมูลพื้นที่ที่ต้องการออกแบบที่ อีเมลล์ kunanuwat1@thaimail.com

มุมมองของการวาง ตำแหน่งจุดเด่นของสวน การสร้างสรรค์งานสวนด้วยองค์ประกอบของศิลปะ ศึกษาพันธุ์ไม้ ของ สวนญี่ปุ่น

www.suansavarose.com

สวนบาหลี และ

สวนหิน

สวนญี่ปุ่น

การจัดสวนสไตล์ญี่ปุ่น

มีระเบียบแบบแผนในการจัดแต่ง อันมีความประณีต ละเอียดย่อน และตงอดทน

เพราะสวนญี่ปุ่นที่ดีต้องใช้เวลาเป็นตัวช่วยให้เกิดความงาม

การสร้างสรรค์งานสวนด้วยองค์ประกอบของศิลปะ

ศึกษาพันธุ์ไม้ที่ใช้เป็นสวนหนึ่ง แต่สิ่งที่สร้างไม่ได้ทันอกทันใจ

คือความงามที่เกิดจากกาลเวลา

นั่นคือการผสมผสานกันของธรรมชาติ การเกิดตะไคร่ มอส

หรือเฟินบนก้อนหิน หรือหลืบซอกทางเดิน

เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาออกเหนือไปจาก

ปัจจุบันผู้คนนิยมที่จะจัดสวนญี่ปุ่นในอาคารบ้านเรือน

โดยประยุกต์เป็นสวนแบบโมเดิร์น คือ

ไม่ยึดถือหลักเกณฑ์เคร่งครัดแบบสวนญี่ปุ่นโบราณ อย่างไรก็ตาม

มีหลักการใหญ่ๆ ที่ยังคงยึดถือกันอยู่ พอสรุปได้ดังนี้

สวนญี่ปุ่น จะวาง ตำแหน่งจุดเด่นของสวน (Highlight) ไว้ในที่ซึ่งคนในสวนสามารถมองเห็นได้ ดังนั้น มุมมองของสวนญี่ปุ่นจึงเป็นการมองจากภายในสวนภายนอก ผิดกับสวนของชาวตะวันตกซึ่งมีลักษณะตรงกันข้าม คือ จะปลูกต้นไม้ชนิดอาคารเพื่อให้อาคารดูดี ดูเด่น และดูสวย โดยไม่คำนึงถึงมุมมองจากในสวน

แต่คำหนึ่งถึงมุมมองของผู้คนที่อยู่นอกอาคารจะได้ชื่นชมและทำให้เจ้าของบ้านภาคภูมิใจ สวนญี่ปุ่นคำนึงถึงความงามของเนื้อแท้ของวัสดุ ดังนั้น การใช้หิน อิฐ หรือวัสดุต่างๆ จึงเป็นไปอย่างธรรมชาติ ไม่มีการเคลือบ ฉาบ หรือประดิษฐ์ ไม่มีการใช้รูปปั้น รูปหล่อ ที่เหมือนของจริง (realistic) มาประดับสวน ไม่ใช้พรรณไม้ประเภทใบใหญ่มาก เช่น ปาล์มพัด หรือตาลมาประดับสวน แต่ในสวนแบบ Modern Japanese Garden อาจใช้ปาล์มพันธุ์เล็ก เช่น ปาล์มไผ่ ปาล์มสิบสองปันนา และ จิ้ง ไตบาง

สวนญี่ปุ่นมักจะมี open terraceที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างพื้นที่ภายในอาคาร กับพื้นที่ภายนอก องค์ประกอบที่มักพบในสวนญี่ปุ่น คือ ตะเกียงหิน (stone lantern) ซึ่งวัตถุประสงค์เดิมใช้เพื่อให้แสงสว่างในสวนยามค่ำคืน ต่อมาได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของงานประติมากรรมในสวนแบบญี่ปุ่น การคำนึงถึงความสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่าง ที่วาง เวลา และ มิติในการมองเห็น เป็นเสน่ห์ประการหนึ่งของสวนแบบญี่ปุ่น คือมีลักษณะที่ค่อยๆ เผยแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของที่วางที่แตกต่างกันไปในแต่ละมุมมอง สวนญี่ปุ่นมีปฏิสัมพันธ์กับแทบทุกสัมผัสของมนุษย์ โดยสื่อผ่าน สี รูปทรง เส้นสาย ผิวสัมผัสของหิน ทราวย ก้อนกรวด หินปูทางเดิน (stepping stone) ตลอดจนกลิ่นละมุนของดอกไม้และต้นสน

สวนบาหลี่ : ศรัทธา ความเชื่อและความงาม

ปัจจุบันสวนสไตล์บาหลี่ กำลังเป็นที่นิยมจัดกันทั่วไป ทั้งในโรงแรม รีสอร์ท และบ้านอยู่อาศัย ด้วยความมีเสน่ห์เฉพาะตัวของสวนสไตล์นี้

ที่ผสมผสานวัฒนธรรม ความเชื่อ กับความชุ่มชื้นของสวนน้ำ สวนบาหลี่ มีลักษณะโดย พื้นฐานเหมือนกับ สวนเมืองร้อน โดยทั่วไป กล่าวคือ ลักษณะพันธุ์ไม้ที่ใช้เป็น พันธุ์ไม้ ในตระกูลใกล้เคียงกับ พันธุ์ไม้ ที่ใช้ใน สวนเมืองร้อน เช่น ชบา กลวยประดับ เฮลิโคเนีย พลับพลึง ลั่นทม โกสน เฟินชนิดต่างๆ ไผ่ ปาล์ม และไม้นาต่างๆ กก บัว คลาน้ำ เหนียงด้วย ชาวบาหลี่ มี

ความเชื่อว่า ต้นไม้และพืชพันธุ์ต่างๆ มีชีวิตและวิญญาณ ส่วนต่างๆ ของต้นไม้จึงมักถูกนำมาใช้ทั้งเพื่อเป็น ยารักษาโรค และเพื่อใช้ในงานพิธีกรรมต่างๆ เนื่องจากบรรยากาศของ วิถีชีวิตแบบบาหลี่ เกี่ยวพันกับความเชื่อทางศาสนาและวิถีชีวิตประจำวันอยู่มาก ประติมากรรมรูปสลักต่างๆ ทั้งรูปคน สัตว์ อมนุษย์ จึงถูกนำมาจัดประดับเพื่อให้เกิด บรรยากาศเกี่ยวพันกับการดำเนินชีวิตของชาวบาหลี่ ไม่นำมาใช้ในงานประติมากรรม มีการแบ่งประเภทเป็นหลายประเภท โดยแบ่งตามคุณสมบัติสำคัญ ได้แก่ ความสวยงาม ความศักดิ์สิทธิ์ ความแข็งแรงคงทน และ ความอ่อนของเนื้อไม้สำหรับใช้ใน การแกะสลัก อาทิ ไม้ขนุน นิยมนำมาทำศาลสักการะ หนากาก และของใช้ในพิธีกรรมต่างๆ มีการใช้สวนประกอบ ทางสถาปัตยกรรม

❌ อาทิ ชุ่มประตู่ กำแพง เป็นบริเวณแบ่งสัดส่วนใน สวนไม้ไผ่ เป็นวัสดุสำคัญที่นิยมใช้ในการก่อสร้าง หลังคาของอาคาร พื้นดินนิยมมุงด้วยกก โดยเฉพาะตอหลิ่ง-อลิ่ง เป็นชนิดที่นิยมใช้กับ ศาลาสถาบันต่างๆ ลักษณะอย่างหนึ่งของสวนบาหลี คือ การใช้สระน้ำ คูน้ำ ให้เป็นเครื่องสะท้อนภาพต่างๆ ที่ปรากฏในสวน สวนน้ำในบาหลี นิยมทำเป็นบ่อรูปทรงสี่เหลี่ยม คอนข้างดิน และปลูกไม้หน้าชนิดต่างๆ ทั้งนี้ ลักษณะสำคัญของ สวนแบบบาหลี คือ ควรมีความร่มครึ้มด้วย

สวนหิน Rock garden

สวนหิน Rock garden

เป็นสวนที่ใช้หินและกรวดเป็นองค์ประกอบหลักในการจัด

โดยเลือกใช้ความหลากหลายจาก ลักษณะและชนิดของหิน ที่แตกต่างกันทั้งสี รูปร่าง

และผิวสัมผัส จากนั้นก็นำต้นไม้ มาปลูกประกอบ ให้มีความสัมพันธ์และกลมกลืน กับหินที่เรา จัดวาง อาจจะจัดบนพื้นที่ราบเรียบ

หรือเป็นชั้นเป็นเนินก็แล้วแต่นักออกแบบจะสร้างสรรค์ขึ้นมา ซึ่งแนวคิดนี้

ก็คงหนีไม่พ้นจาก การนำรูปแบบธรรมชาติ เช่น โขดหิน เนินเขา เกาะแก่ง ลำธาร

หรือน้ำตก ถอดถ่ายจำลอง เอามาจัดวาง ให้เหมาะสมกับสถานที่

ที่เราจะจัดอาจวางหินรูปต้งบาง นอนบาง ก็แล้วแต่ความเหมาะสม จากนั้นก็นำต้นไม้ มาจัดประกอบ หรืออาจมีวัสดุอื่น ๆ อีก

ก็แล้วแต่ ความต้องการ บางกรณีสถานที่อาจจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ตื้ออยู่แล้ว เช่น

บ้านพักในชนบทที่ติดกับเขา และธรรมชาติดังกล่าว นักออกแบบสวน

อาจจัดบริเวณให้สอดคล้องไปกับธรรมชาติรอบด้าน เช่น หักทรงทางพงเคลียร์พื้นที่รอบ ๆ

บริเวณที่พัก คงสภาพหิน หินหรือเนิน ที่เป็นธรรมชาติเอาไว้

และนำต้นไม้ไปแต่งประกอบ แต่อย่างไรก็ต้องคงสภาพของเดิม ตามธรรมชาติ เอาไว้

ซึ่งก็จะเป็นอีกรูปหนึ่ง ลักษณะสวนหินนี้ก็นิยมทางประเทศแถบยุโรปมาก่อนเรียกว่า Rock

Garden สร้างความรู้สึก ให้เห็นถึง ความเป็นปึกแผ่นมีพลังสนุกสนาน ทางแถบเอเชีย จีน

และญี่ปุ่นก็นิยมจัดเช่นกัน

✘

โดยเฉพาะ สวนหินของญี่ปุ่น ซึ่งมักจะเรียกกันว่า Stone Garden

ลักษณะสวนหินของญี่ปุ่นจะเป็นลักษณะพิเศษคือ นอกจากสวนหิน ที่เป็นลักษณะ

ล่อเลียนธรรมชาติ แล้วยังมี สวนหินที่เป็น ลักษณะจินตนาการ

ให้ผู้รับได้ใช้ฝึกสมาธิตามลัทธิเซน จะเป็นการจัดในพื้นที่ราบจัดวางหินเป็นกลุ่มเป็นก้อน

สมมุติแทนโขดเขาและเกาะแก่ง มีกรวดล้อมรอบ ทำวีรวอยลวดลาย

คล้ายสายน้ำและคลื่น สวนหินลักษณะนี้ จะไม่นิยมใช้ต้นไม้ มาประกอบเลย

จะดูนิ่งให้ใช้ฝึกสมาธิได้เต็มที่

✘